

Bulutlar

Çocukken her birinin şeklini farklı nesnelere benzettiğimiz bulutlar buldukları yüksekliğe göre alçak seviye, orta seviye ve yüksek seviye bulutları olarak sınıflandırılıyor. Kimisi beyaz incecik iplikçikler, kimisi yatay silindir, kimisi sarkıt şeklinde görünen bulutlarla ilgili az bilinenler bu ay Ayrıntılar köşemizde.

! Nemli sıcak hava daha serin olan yükseklerde çıktığında, su yoğunlaşarak mikroskobik tohumlara dönüşür. Su, tohumlar ve yükselen hava eşittir bulut demek.

! İnce bulutlara tohum ekerek yağmur yağdırılabileceğini düşünen 37.000 Çinli köylü bulutlara, yaygın bir tohumlama yöntemi olarak kullanılan gümüş iyodür dolu roketler fırlattı.

! Ancak Tel Aviv Üniversitesi araştırmacıları 40 yıl boyunca yapılan bulut tohumlama çalışmalarını inceledi ve tohumlama işleminin gerçekte ek bir yağış üretmediği sonucuna vardı.

! Edinburgh Üniversitesi'nden Stephen Salter liderliğindeki bir ekip gezegenimizin bulut örtüsünü artırmak amacıyla 1500 okyanus gemisinden stratokümlüs bulutlarının arasına tuzlu su püskürtülmesini önerdi. Ekip 1990 yılında Ulusal Atmosfer Araştırma Merkezi'nden John Latham'ın önerisini gerçekleştirmek istedi.

Stephen Salter

Latham hava tuz kristali tohumlarıyla doymun hale getirildiğinde yağmura dönüşemeyecek kadar küçük su damlacıklarından oluşan bir sis oluşacağını düşünüyordu. Ulaşılmak istenen sonuç bu sis bulutunun güneş ışığının yönünü değiştirmesi ve küresel ısınmayı tersine çevirmektir. Ancak aşırı yoğunluktaki bulut örtüsü ısıyı tutarak Dünya'nın ısınmasına neden olabilir.

! 2009 yılında Stanford Üniversitesi'nde yapılan bir araştırmaya göre uçaklardan yayılan gazların oluşturduğu bulutlar dünya çapında 0,03-0,06 derecelik artışa neden oluyor. Bu, ısınmayla ilgili ilk kayıtların tutulmaya başlandığı 1850 yılından bu yana meydana gelen toplam artışın %4-%8 kadarını oluşturuyor.

! Stratosferin 24-32 km üzerinde oluşan sedef bulutlarının yanardöner görüntüsü, içerdiği çok küçük buz kristallerinden kaynaklanır. Maalesef sedef bulutlar klorür içeren molekülleri ozon tabakasına zarar verici bir forma dönüştüren kimyasal tepkimelere katkıda bulunur.

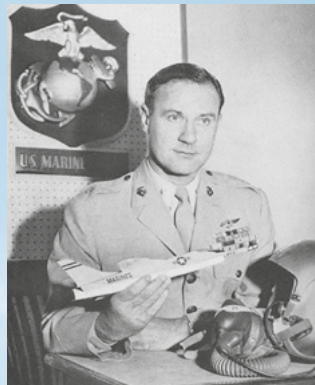
! Yuvarlanan bulutlar yükselen ya da alçalan hava akımlarının bulutları karıştırarak uzun, dönen bir silindire dönüştürmesi sonucunda oluşur. Olağanüstü bir görüntüye sahip olan bu bulutlar genellikle yaklaşımda olan bir fırtınanın habercisidir.

! En yüksek bulutlar yaklaşık 80 kilometre yükseklikte oluşan, mavimsi beyaz ve korkutucu bir ışık saçan gece bulutlarıdır. Gündüzleri görülmeyen bu bulutlardaki buz tanecikleri Güneş battıktan sonra ufuk çizgisinin altından sızan güneş ışınlarını yansıtır. İlk kez 1883 yılında Endonezya'daki Krakatoa Yanardağı'nın patlamasından sonra gözlenen gece bulutları artık sıradan bir görüntü.

! Uçuşların gecikme nedenlerinden biri kümülonimbus bulutlarıdır. Bu tür bulutların oluşturduğu rüzgârlar öylesine şiddetli ve tahmin edilemezdir ki, pilotlar asla aralarından geçmeyi göze almaz, bazen üzerlerinden geçerler.

! 1959 yılında Yarbay William Rankin'in kullandığı F-8 tipi uçağın motoru bir kümülonimbus bulutunun üzerinde uçarken bozuldu. Paraşütle uçaktan atlayan Rankin 30 dakika boyunca fırtına alanının içinde savrulmasına rağmen hayatta kalmayı başardı.

! Alman yamaç paraşütü şampiyonu Ewa Wisnierska 2007'de bir kümülonimbus bulutunun altından geçerken girdaba kapılarak yaklaşık 9,8 kilometre yükseldi.

Oksijen eksikliği nedeniyle bayılan Wisnierska'nın birinci 7 kilometre yükseklikte yerine geldi.

<http://discovermagazine.com/2012/jan-feb/20-things-you-didnt-know-about-clouds>

